

Статистичні дані у сфері транспортної інфраструктури узагальнюються Державною службою статистики України та оприлюднюються щомісяця. Щорічні звіти дають можливість порівняти дані з показниками попередніх років та стати підґрунтям для реалізації державних і міжнародних програм й проектів. Вагомою складовою у реалізації потенціалу транспортної інфраструктури є поглиблений розвиток міжнародного співробітництва у цій сфері. Україні належить реформувати транспортну систему та гармонізувати транспортне законодавство із відповідним законодавством Європейського Союзу, щоб повністю використати транзитний потенціал та вигідне географічне розташування країни.

Важливими завданнями державної політики у транспортній сфері є удосконалення законодавчого та організаційного підґрунтя реструктуризації транспортної інфраструктури, розбудова національної мережі МТК та її поступове інтегрування в транспортні системи Європи та Азії, Балтійського й Чорноморського економічного просторів.

Перелік посилань:

1. Малиш Н. А. Державна політика України у сфері розвитку транспортної інфраструктури / Н. А. Малиш // *Теорія та практика державного управління* : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2013. – Вип. 1 (40). – С. 180-186.

2. *Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку* / Морра Імас Л. Дж., Ріст Р. К. – К. : МБФ «Альянс» з ВІЛ/СНІД в Україні», друк «HUSS», 2015. – 580 с.

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Л.Я. Малюта, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Як свідчать дані попередньо проведених досліджень [1-3], сучасна практика діяльності підприємств стикається з різними викликами внутрішнього та зовнішнього середовища, до вирішення яких вони в більшій мірі не готові. Така ситуація спостерігається внаслідок різноманітного впливу чинників, несвочасної реакції на зміни в ринкових відносинах, а також низької кваліфікації керівної ланки. Одним з інструментів, який може знизити негативний вплив названих елементів та забезпечити безпеку сучасним суб'єктам господарювання, є сучасні інформаційні технології, використання яких дає змогу згладити некомпетентність персоналу у вирішенні складних завдань у бізнес-діяльності, підвищити оперативність отримання готових результатів, поліпшити якість одержуваної інформації.

З розвитком інформаційних технологій удосконалювалися також методи, засоби управління інформаційними технологіями та інформаційними ресурсами. В сьогоdnішніх умовах, в системі забезпечення економічної безпеки підприємств, застосовуються сучасні інноваційні засоби управління інформацією, серед яких: сучасна техніка та обладнання, програмне та документальне забезпечення, технології зі штучним інтелектом, автоматизовані ресурси з управління інформаційними потоками у відкритих і закритих мережах, тощо. Глобальна мережа Інтернет також є потужним засобом управління інформацією, особливості здійснення якого можуть як підвищити економічну безпеку підприємств, так і знизити її.

Як відомо, діяльність підприємств супроводжується використанням безлічі каналів різної інформації, управляти якою потрібно таким чином, щоб не створювати загроз економічній безпеці. Дуже важливо враховувати можливості сучасних інформаційних технологій, особливо мережі Інтернет. У цьому інформаційному ресурсі існують різні можливості для просування бізнесу та вирішення поточних проблем або завдань. Зокрема, до таких сервісів належать соціальні мережі, хмарні технології, засоби державних служб з обробки різної звітності підприємств, фінансових установ та інших спеціалізованих суб'єктів. Тільки використання хмарних технологій як сучасного інформаційного ресурсу на практиці дає змогу оперативно обробити потрібну інформацію підприємства, отримати розрахункові результати за заданими параметрами, розрахувати можливі вигоди від угоди або просто ознайомити з особливостями того чи іншого заходу.

Необхідною умовою ефективного функціонування комплексу заходів із забезпечення економічної безпеки є налагоджена система збору, опрацювання й аналізу необхідної для цього інформації, що описується комплексом її інформаційно-аналітичного забезпечення.

Загалом, на формування банку інформаційних даних для визначення економічної безпеки підприємства впливають фактори зовнішнього середовища, серед яких доцільно виділити такі їх групи: інфраструктуру ринку та рівень його розвитку, що визначається економічним, науково-технічним, законодавчим забезпеченням; рівень корпоративної культури і комерційного оточення підприємства; постачальники, покупці, канали збуту та конкуренти підприємства, а також фактори

внутрішнього середовища, які можна оцінити за інформацією із бухгалтерської звітності щодо використання основних ресурсозабезпечуючих складових економічної безпеки підприємства.

Потоки необхідних даних, отриманих із зовнішнього середовища, для аналізу та оцінки можливих небезпек та загроз у кожному визначеному сегменті проходять етапи збору, опрацювання та використання у центральному системному блоці оброблення інформаційних ресурсів, які використовуються для прийняття управлінських рішень у контексті забезпечення економічної безпеки. З огляду на це, до них висувуються певні вимоги, зокрема: інформація повинна бути достовірною, повною і своєчасною, корисною і зручною, доступною для сприйняття й подальшого її використання. Необхідність збору, накопичення та зберігання економічної інформації обумовлено певними обставинами, до яких належать: багаторазовість та тривалість її застосування, розрив у часі між певними операціями обробки інформації в процесі проведення аналізу та управління безпекою підприємства.

Загалом, слід відмітити, що хаотичність інформаційних потоків, недосконалість каналів їх розподілу, методів і техніки збору, зберігання та обробки приводять до певних втрат якості та своєчасності інформації й виникнення загроз для підприємства. З огляду на це, слід звернути увагу на систематизацію та підготовку джерел інформації для аналізу, які можна розділити на два етапи: перевірка їх змісту й обробка та вивчення достовірності отриманих матеріалів.

Використовуючи зазначені потоки зовнішньої та внутрішньої інформації можна не лише вчасно виявити небезпеки та загрози для підприємства та сигнальні проблемні місця, а й вчасно відреагувати на них і знайти оптимальні шляхи їх розв'язання.

Перелік посилань:

1. Малюта Л. Я. *Економічна та майнова безпека підприємства та підприємництва. Антирейдерство* : монографія / [Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта, В. А. Паляниця та ін.]. – Тернопіль : Тернограф, 2008. – 424 с.

2. Малюта Л. Я. *Особливості формування інтегрованої моделі активізації інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах реформування* : монографія / Л. Я. Малюта. – Тернопіль, 2011. – 250с. – Деп. у ДНТБ України 26.07.11, №44-Ук.2011.

3. Малюта Л. Я. *Адаптивна структурно-компонентна модель забезпечення економічної безпеки підприємства* / Б. Андрушків, Л. Малюта, О. Погайдак // *Економічний аналіз* : зб. наук. праць. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка». – 2016. – Т. 25. – № 2. – С. 42-50.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ПОСТ-МИТНОГО КОНТРОЛЮ В КОНТЕКСТІ АДАПТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО

І.В. Несторішен, к.е.н., доцент

В.А. Туржанський, к.е.н., доцент

НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики

Університету державної фіскальної служби України, м. Хмельницький

Однією з вагомих причин прийняття чинного Митного кодексу України у 2012 р. було адаптація вітчизняного митного законодавства до європейського з врахуванням рекомендацій Всесвітньої митної організації (Конвенції про гармонізацію та спрощення митних процедур, Рамкових стандартів безпеки і полегшення міжнародної торгівлі ВМО). Зокрема, Митним кодексом України було формалізовано у вітчизняному митному законодавстві такі поняття як «уповноважений економічний оператор», «система управління ризиками», а також було введено поняття «документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи» [1].

Відмітимо, в європейському митному законодавстві, а саме ст. 48 Митного кодексу ЄС, який набрав чинності 1 травня 2016 р, впорядковано поняття «контроль після випуску» (англ. post-release control). Цією статтею визначено, що для цілей митного контролю, митні органи можуть перевіряти точність і повноту інформації, що міститься в митній декларації та інших, передбачених законодавством ЄС документах, достовірність і точність підтверджуючих документів, що дозволяє перевіряти рахунки декларанта та інші документи, які стосуються переміщення товарів. Такий контроль може здійснюватися в приміщенні власника товару або представника власника, будь-якої іншої особи, які прямо чи опосередковано беруть участь в зовнішньоекономічних операціях [2].

За таких умов високої актуальності набуває законопроект «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей», яким передбачено розширення існуючих форм митного контролю (внесення змін до ст. 336 та введення нової ст. 3371 «Перевірка документів після випуску товарів (пост-митний контроль)») [3]. Цими змінами передбачається можливість застосування посадовими особами органами доходів і зборів нової